

Klasa: UP/I-344-01/10-01/4644

Urbroj:

Zagreb, 18. siječnja 2011.

Na temelju članka 12. stavka 1. točke 3. Zakona o elektroničkim komunikacijama („Narodne novine“ br. 73/08), povodom zahtjeva OT-Optima Telekom d.d., Zagreb, iz članka 52. stavak 3. Zakona o elektroničkim komunikacijama, Vijeće Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije na sjednici održanoj 18. siječnja 2011. donosi:

PRIJEDLOG RJEŠENJA

- I. *Analiza tržišta veleprodajnog (fizičkog) pristupa mrežnoj infrastrukturi (uključujući dijeljeni ili potpuni izdvojeni pristup) na fiksnoj lokaciji“ nadopunjuje se na način da se na str. 81. nakon 5. odlomka dodaje sljedeći tekst: „Isto tako, Agencija može odrediti cijenu za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji na temelju jediničnog troška kojeg je HT izračunao temeljem metodologije troškovnog računovodstva (troškovnog modela) koju je odobrilo Vijeće Agencije, a uz detaljno obrazloženje.“*
- II. Slijedom izmjene pod točkom I. izreke mijenja se iznos mjesečne naknade za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji u Standardnoj ponudi Hrvatskog Telekoma d.d. za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji te ista iznosi 43,61 HRK.
- III. Mijenja se regulatorna obveza pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže određena društvu Hrvatski Telekom d.d., Zagreb, u dijelu koji se odnosi na rokove pružanja pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji operatoru na način da se na str. 66. dokumenta *Analiza tržišta veleprodajnog (fizičkog) pristupa mrežnoj infrastrukturi (uključujući dijeljeni ili potpuni izdvojeni pristup) na fiksnoj lokaciji“* u dijelu gdje su definirani rokovi za pružanje usluge izdvojenog pristupa lokalnoj petlji i povezanih sadržaja mijenja točka 4. tako da glasi: *„HT mora pružiti operatoru korisniku pristup postojećoj izdvojenoj lokalnoj petlji (postoji pretplatnički ugovor) u roku od najviše 5 radnih dana od dana zaprimanja potpunog zahtjeva za izdvajanje pripadajuće lokalne petlje. Pristup postojećoj izdvojenoj lokalnoj petlji koja se trenutno ne koristi (ne postoji pretplatnički odnos krajnjeg korisnika) bit će omogućen u roku od 15 radnih dana od dana zaprimanja potpunog zahtjeva za izdvajanje pojedine lokalne petlje. Novo realiziranu lokalnu petlju potrebno je označiti s odgovarajućom oznakom koja se odnosi na određenog operatora korisnika i identifikacijsku oznaku (ID) izdvojene lokalne petlje. HT će vratiti Operatoru korisniku Standardne ponude neispravne i nepotpune zahtjeve u roku od 3 radna dana.“*
- IV. Nalaže se društvu Hrvatski Telekom d.d. da u roku od osam dana od dana primitka ovog rješenja ugradi izmjene navedene u točki II. i III. izreke u tekst Standardne ponude Hrvatskog Telekoma d.d. za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji.

Obrazloženje

Dana 8. prosinca 2010. trgovačko društvo OT-Optima telekom d.d. (dalje: Optima) podnijelo je Hrvatskoj agenciji za poštu i elektroničke komunikacije (dalje: HAKOM) zahtjev na temelju članka 52. stavka 3. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN 73/08, dalje u tekstu: ZEK) u kojem traži provedbu postupka izmjene analize tržišta veleprodajnog (fizičkog) pristupa mrežnoj infrastrukturi (uključujući dijeljeni ili potpuni izdvojeni pristup) na fiksnoj lokaciji, te izmjene regulatornih obveza operatora sa značajnom tržišnom snagom određenih odlukom HAKOM-a od 17. srpnja 2009. (Klasa:344-01/09-01/1079, Ur.broj:376-11-09-01) (dalje: odluka od 17. srpnja 2009.) čiji je sastavni dio dokument „*Analiza tržišta veleprodajnog (fizičkog) pristupa mrežnoj infrastrukturi (uključujući dijeljeni ili potpuni izdvojeni pristup) na fiksnoj lokaciji*“.

U svom zahtjevu Optima traži izmjenu dokumenta analize u odnosu na:

- (i) obvezu nadzora cijena i vođenja troškovnog računovodstva, koje se odnose na pružanje usluge potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji,
- (ii) obvezu pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže.

Vezano uz obvezu nadzora cijena i vođenja troškovnog računovodstva Optima predlaže da se:

- (i) iznos mjesečne naknade za uslugu potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji izmijeni te da ista iznosi 32,51 HRK;
- (ii) predmetna analiza tržišta izmijeni na način da se dopuni uvođenjem količinskih popusta na iznos mjesečne naknade za uslugu potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji;
- (iii) nastavno na liberalizaciju FttX tržišta uvedu popusti na mjesečnu naknadu za uslugu potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji na područjima pokrivenim FttX uslugom u iznosu od 33%;
- (iv) na mjesečnu naknadu za uslugu potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji primijene HT-ovi maloprodajni popusti.

Optima ističe kako iznos mjesečne naknade za uslugu potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji ne omogućava visoku razinu konkurentnosti na maloprodajnom tržištu te ne potiče operatore na daljnja ulaganja u vlastitu infrastrukturu kako je HAKOM naveo u analizi mjerodavnog tržišta. Stoga Optima na temelju analize i usporedbe veleprodajnih i maloprodajnih cijena u Sloveniji, Austriji, Irskoj, Poljskoj, Njemačkoj i Mađarskoj, predlaže da se iznos mjesečne naknade za uslugu potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji izmijeni te da isti iznosi 32,51 HRK. Izračun je napravljen na način da se uzeo u obzir omjer iznosa mjesečne naknade za potpuni izdvojeni pristup lokalnoj petlji i cijene osnovnog telefonskog priključka u navedenim zemljama, te omjer iznosa mjesečne naknade za potpuni izdvojeni pristup lokalnoj petlji i cijene osnovnog telefonskog i DSL pristupa u istim zemljama. Svaki od dobivenih omjera primijenio se na odgovarajuće maloprodajne cijene u Republici Hrvatskoj (usluge trgovačkog društva Hrvatski Telekom d.d., dalje u tekstu: HT) kako bi se dobile odgovarajuće veleprodajne cijene za potpuni izdvojeni pristup lokalnoj petlji.

Nadalje, Optima navodi kako je, s obzirom na trenutnu penetraciju DSL-a oko 50%, za dobivene cijene uzela težinski faktor u iznosu od 0,5 i dobila cijenu od 32,51 HRK. Sve iznesene brojke, kako Optima navodi, temelje se na službenim informacijama operatora i

regulatornih tijela u navedenim državama. Isto tako, Optima ističe kako se navedena cijena nije mijenjala već 5 godina, a dobar dio izgrađene infrastrukture je već amortiziran.

Optima također predlaže uvođenje količinskih popusta na mjesečnu naknadu za uslugu potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji zbog smanjenja jediničnih troškova uzrokovanih većim količinama izdvojenih upredenih metalnih parica, s obzirom da se pojedinim radnjama održavanja, izdvajanja, izlazaka na teren, može pokriti i više zahtjeva operatora korisnika, te smatra da se smanjuju i režijski troškovi HT-a u smislu potrošnje struje njegove opreme, potencijalnog smanjenja iznosa ugovora o održavanjima opreme zbog manje količine aktivne opreme, smanjenja broja licenci i sl.

Optima dalje predlaže uvođenje popusta na mjesečnu naknadu za uslugu potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji na područjima pokrivenim FttX uslugom, i to u iznosu od 33%, s obzirom da se putem FttX tehnologije pružaju usluge veće kakvoće nego putem upredene metalne parice. Stoga je, prema navodima Optime, predložena izmjena potrebna kako bi se zaštitila ulaganja alternativnih operatora u realizaciju kolokacije, pogotovo ukoliko maloprodajne cijene usluga na temelju navedenih tehnologija budu iste ili slične, a što će dovesti do migracije korisnika s metalnih parica na FttX tehnologiju.

Pored navedenih prijedloga izmjene obveze nadzora cijena i vođenja troškovnog računovodstva, Optima predlaže u određenom obimu primjenu HT-ovih maloprodajnih popusta i promotivnih akcija i na mjesečnu naknadu za uslugu potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji, iz razloga što navedene promotivne akcije imaju izravan utjecaj na maloprodajno tržište na kojem Optima nastupa korištenjem potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji.

Vezano uz regulatornu obvezu pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže, Optima predlaže izmjenu predmetne analize tržišta na način da se istom utvrdi da HT mora pružiti operatoru korisniku pristup izdvojenoj lokalnoj petlji u roku kojeg u zahtjevu navede operator korisnik, a koji ne smije biti kraći od 6 radnih dana. Optima smatra da su postojeći rokovi predugi i dovode do diskriminacije operatora korisnika i onemogućavaju djelotvorno tržišno natjecanje.

Zahtjev Optime dostavljen je na očitovanje HT-u, kao operatoru sa značajnom tržišnom snagom kojem su određene regulatorne obveze čija se izmjena traži. Dana 24. prosinca 2010. zaprimljeno je očitovanje HT-a.

U svojem očitovanju HT najprije ističe da nema osnove po kojoj bi HAKOM pokrenuo postupak na zahtjev Optime jer podnositelj nije, sukladno članku 52. stavak 3. dokazao da su nastale promjene koje imaju značajan utjecaj na regulatorne obveze na mjerodavnom tržištu. HT ističe kako se od donošenja odluke od 17. srpnja 2009. kojom je utvrđeno da je cijena od 52,14 kn određena kao razumna i operatorima isplativa jer im omogućuje visoku razinu konkurentnosti na pripadajućem maloprodajnom tržištu, nisu dogodile promjene na temelju kojih bi se mogao pokrenuti postupak izmjene predmetne analize tržišta kako predlaže Optima.

U svojem očitovanju HT se očitovao i o svakom pojedinačnom navodu iz zahtjeva Optime, i to kako slijedi.

Vežano uz obvezu nadzora cijena i vođenja troškovnog računovodstva HT navodi kako je mjesečna naknada za uslugu potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji i danas među nižima u Europi, te ističe kako ista u zemljama zapadne Europe iznosi 8,61 €, a u zemljama središnje i istočne Europe iznosi 8,44 €, iz čega proizlazi da je cijena u RH ispod prosjeka. S obzirom na izračun Optime, HT ističe kako nije mogao provjeriti ispravnost analiziranih podataka budući da Optima nigdje ne navodi podatke kako su određene cijene POTS-a i DSL-a, kao ni razdoblje na koje se iste odnose te da Optima nije jasno navela kriterij po kojem je analiza rađena upravo na odabranim zemljama. Stoga HT ocjenjuje predstavljeni izračun Optime kao netransparentan i paušalan te da slijedom navedenog nije u mogućnosti komentirati Optimine navode vežano uz isti.

Nadalje, HT je proveo analizu maloprodajnog i veleprodajnog pristupa u EU27 uključujući i Norvešku i Švicarsku, pri čemu prosječni odnos cijena ULL-a i POTS-a u navedenim zemljama iznosi 0,84, dok u Republici Hrvatskoj iznosi 0,87, te HT zaključuje da ni u tom smislu Republika Hrvatska ne odstupa značajnije od europskog prosjeka, te da su neosnovane tvrdnje Optime da je postotak u svim drugim državama daleko manji (50%-60%).

Nužnost mijenjanja iznosa mjesečne naknade za uslugu potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji Optima opravdava i činjenicom da se ista nije mijenjala već 5 godina, pri čemu je dobar dio izgrađene infrastrukture već amortiziran. HT ističe kako nije bilo prostora za smanjenje iste, s obzirom na to da rebalans cijena u fiksnoj telefoniji nije u cijelosti bio proveden, te da je mjesečna naknada za uslugu potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji od trenutka kad je određena među nižim cijenama u Europi. Isto tako, HT navodi kako stopa amortizacije ne utječe značajno na iznos mjesečne naknade za uslugu potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji, te ističe kako je u izgrađenu infrastrukturu potrebno stalno ulagati znatna sredstva radi održavanja i podizanja kvalitete pristupne mreže i omogućavanja sve većeg broja širokopojasnih usluga.

Zaključno, HT je mišljenja kako s obzirom na sve navedeno i dalje nema prostora za dodatno smanjenje iznosa mjesečne naknade za uslugu potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji.

U odnosu na zahtjev Optime za uvođenjem količinskih popusta na mjesečnu naknadu za uslugu potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji, HT navodi kako elementi koje je Optima navela kao moguće elemente smanjenja troškova nisu obuhvaćeni izračunom troška mjesečne naknade za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji te stoga ne mogu utjecati na njezino smanjenje i davanje popusta. HT smatra kako su navodi Optime netočni te da nema osnove za takav količinski popust.

U odnosu na zahtjev Optime za uvođenjem popusta na mjesečnu naknadu za uslugu potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji na područjima pokrivenim FttX uslugom u iznosu od 33%, HT ističe kako je predmet Standardne ponude Hrvatskog Telekom d.d. za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji (dalje: Standardna ponuda) bakrena mreža, a ne svjetlovodna pristupna infrastruktura te stoga navedenom popustu u okviru ove ponude nema mjesta.

U odnosu na zahtjev Optime za primjenom maloprodajnih popusta i promotivnih akcija i na mjesečnu naknadu za uslugu potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji, HT navodi kako promotivne akcije za širokopojasne usluge na maloprodajnom tržištu ne utječu

na cijenu pristupa koju plaća krajnji korisnik već su usmjerene prvenstveno na pogodnosti uz promet te stoga zahtjev Optime smatra neutemeljenim.

Vežano uz obvezu pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže, HT navodi kako zahtjev Optime prema kojem bi se realizirali zahtjevi na osnovi unaprijed definiranog datuma nije operativno djelotvoran niti prilagođen realnim uvjetima s tehničkog/tehnološkog aspekta, te bi skraćivanje rokova na 6 dana narušilo kvalitetu izvedbe usluge i nosi rizik neizvršavanja preuzetih obveza. Međutim, HT se slaže s Optimom kako je potrebno unaprijediti proces realizacije zahtjeva za izdvajanje lokalnih petlji u cilju zaštite interesa krajnjih korisnika i na zadovoljstvo svih zainteresiranih strana, ali uz uvažavanje realno raspoloživih resursa. Sukladno navedenom, HT u svom očitovanju iznosi svoj prijedlog unaprjeđenja procesa realizacije zahtjeva i traži zadržavanje različitih rokova za "postojeće" i "nove" parice. Također, HT ističe kako maloprodajni rok od 30 dana proizlazi iz obveze HT-a kao davatelja univerzalne usluge (dozvoljeno 5% odstupanja godišnje) i da taj rok mogu pratiti i operatori jer administrativne poslove radi operator dok HT radi glavninu aktivnosti koje su tehničke prirode.

Analizirajući zahtjev Optime i odgovor HT-a, HAKOM je utvrdio slijedeće:

a) Uvjeti za vođenje postupka prema članku 52. stavak 3. ZEK-a

U svojem očitovanju HT navodi da se postupak prema članku 52. stavak 3. ZEK-a može voditi samo ako je podnositelj učinio vjerojatnim da su nastale promjene koje imaju značajan utjecaj na regulatorne obveze na mjerodavnom tržištu. U ovom predmetu podnositelj je učinio vjerojatnim da su takve promjene nastale, i to iz slijedećih razloga.

U svom zahtjevu Optima je navela da su se od donošenja analize bitno promijenile okolnosti koje utječu na cijenu usluga koje su predmet regulatornih obveza, a posebice na cijenu usluge potpunog pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji.

Ocjenjujući ovaj navod Optime, ističe se da je u analizi mjerodavnog tržišta HAKOM smatrao da će troškovni model kojim će se provjeriti troškovna usmjerenost cijene usluge potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji biti završen ubrzo po stupanju na snagu odluke od 17. srpnja 2009. Stoga je u njoj utvrđeno da je mjesečna naknada u iznosu od 52,14 HRK u tom trenutku razumna, odnosno operatorima isplativa jer im omogućuje visoku razinu konkurentnosti na pripadajućem maloprodajnom tržištu, a što je vidljivo i iz iznimno jakog trenda rasta usluge potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji od početka dostupnosti navedene usluge. Polazeći od pretpostavke da će u kraćem vremenskom razdoblju biti razvijen troškovni model kojim će se provjeravati troškovna usmjerenost cijene, HAKOM je smatrao da postojeću cijenu predmetne usluge nije potrebno mijenjati dok se ne implementira troškovno usmjerenost cijena.

Međutim, HT je u međuvremenu izradio svoj *top down* troškovni model temeljen na HCA/FAC računovodstvenoj metodologiji, a u skladu s regulatornom računovodstvenom dokumentacijom na koju je Vijeće HAKOM-a izdalo suglasnost 23. kolovoza 2010. Ta činjenica predstavlja promjenu u odnosu na stanje utvrđeno u analizi mjerodavnog tržišta, koja ima značajan utjecaj na regulatorne obveze na mjerodavnom tržištu, zbog čega su ispunjeni uvjeti za vođenje postupka na temelju članka 52. stavak 3. ZEK-a.

b) Izmjena iznosa mjesečne naknade za uslugu potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji

HAKOM-a smatra da, prema članku 62. stavak 3. ZEK-a, HAKOM može primijeniti jedinični trošak koji je HT izračunao na temelju svog modela kako bi definirao cijenu koja se odnosi na mjesečnu naknadu za uslugu potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji. Naime, HT je 30. rujna 2010. dostavio HAKOM-u revidirane Regulatorne financijskih izvještaja HT-a za 2009. (dalje u tekstu: RFI) u kojima i jedinični trošak mjesečne naknade za uslugu potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji.

Naime, navedeni članak kaže da *operator, kojemu je određena obveza troškovne usmjerenosti cijena, snosi teret dokazivanja da cijene njegovih usluga proizlaze iz troškova, uključujući razumnu stopu povrata ulaganja. S druge strane Agencija u svrhu izračuna troškova djelotvornog pružanja usluga može primijeniti metodologiju troškovnog računovodstva neovisno o metodologiji koju primjenjuje operator, ili metodu referentnih vrijednosti, te može zatražiti od operatora cjelovito obrazloženje cijena njegovih usluga, a prema potrebi i izmjenu tih cijena.* Iz navedenog proizlazi da je zakonodavac HAKOM-u pružio mogućnost izbora na način da može definirati cijenu koja proizlazi iz troškova koje je dokazao operator, a može i u svrhu provjere troškovne usmjerenosti cijena koristiti vlastiti troškovni model ili metodu referentnih vrijednosti.

U ovom slučaju HAKOM je vodio računa da je HT izradio svoj *top down* troškovni model temeljen na HCA/FAC računovodstvenoj metodologiji, a u skladu s regulatornom računovodstvenom dokumentacijom na koju je Vijeće HAKOM-a izdalo suglasnost 23. kolovoza 2010. Dakle podaci koji proizlaze iz navedenog modela mogu se, u nedostatku troškovnog modela HAKOM-a, smatrati objektivnim, te je stoga opravdano odrediti mjesečnu naknadu za uslugu potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji na temelju jediničnog troška koji je za predmetnu uslugu izračunao HT.

S druge strane, nije moguće primijeniti metodu referentnih vrijednosti. Naime, HAKOM smatra da je, sukladno važećim specifičnostima nacionalnog tržišta i stupnju razvoja istog, pri određivanju iznosa mjesečne naknade potrebno uzeti u obzir veleprodajnu cijenu za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji u odnosu na ukupnu maloprodajnu cijenu POTS priključka i cijenu usluge širokopojasnog pristupa internetu koju putem ADSL tehnologije pruža bivši monopolist u zemljama Europske unije kako bi dobiveni omjer primijenili na ukupnu maloprodajnu cijenu POTS priključka i cijenu usluge širokopojasnog pristupa internetu koju putem ADSL tehnologije pruža HT. S obzirom da ne postoje službeni podaci za maloprodajne cijene usluge širokopojasnog pristupa internetu koju putem ADSL tehnologije pruža bivši monopolist, za razliku od veleprodajnih cijena za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji i maloprodajnih cijenu POTS priključka, HAKOM smatra kako bi, u ovim okolnostima, postojala pravna nesigurnost, kao i mogućnost pogreške pri određivanju iznosa mjesečne naknade za uslugu potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji na temelju metode referentnih vrijednosti.

Nadalje, iz RFI-a, konkretno *Računa dobiti i gubitka*, razvidno je kako HT za navedenu uslugu ostvaruje povrat na prosječno angažirani kapital znatno viši od ponderiranog prosječnog troška kapitala (WACC) kojeg je Vijeće HAKOM-a odobrilo HT-u gore navedenom odlukom od 23. kolovoza 2010. Isto tako, dobit (EBIT) treba biti na razini troška angažiranog kapitala, međutim navedena je stavka u slučaju usluge potpunog pristupa

izdvojenog lokalnoj petlji značajno veća od troška angažiranog kapitala za razliku od drugih veleprodajnih usluga (kao u slučaju npr. usluge započinjanja poziva i usluge završavanja poziva). Iz navedenog razloga, HAKOM smatra kako je opravdano koristiti rezultate iz RFI-a za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji, odnosno mjesečnu naknadu za uslugu potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji odrediti na temelju jediničnog troška koji je za predmetnu uslugu izračunao HT.

Slijedom svega navedenog, HAKOM smatra kako su promijenjene okolnosti zbog kojih je opravdana izmjena iznosa mjesečne naknade za uslugu potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji s obzirom da je HAKOM u vrijeme određivanja obveza očekivao da će do sada imati svoj troškovni model kojim će moći provjeriti troškovnu usmjerenost cijena i odrediti troškovno orijentiranu cijenu za navedenu uslugu, dok s druge strane rezultati prikazani unutar RFI-a za predmetnu uslugu ukazuju na ostvarivanje znatno više stope povrata na prosječno angažirani kapital od one koju je odobrio HAKOM, kao i znatno više dobiti u odnosu na trošak angažiranog kapitala. Stoga, HAKOM smatra kako postoji osnova za izmjenu analize mjerodavnog tržišta u dijelu koji se odnosi na regulatornu obvezu nadzora cijena i vođenja troškovnog računovodstva na način da se odredi mjesečna naknada za uslugu potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji u iznosu od 43,61 HRK koja se temelji na jediničnom trošku koji je izračunao HT. Istu izmjenu je potrebno ugraditi i u Standardnu ponudu.

Nadalje, potrebno je u tekst Analize ugraditi sljedeću rečenicu: „*Isto tako, Agencija može odrediti cijenu za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji na temelju jediničnog troška kojeg je HT izračunao temeljem metodologije troškovnog računovodstva (troškovnog modela) koju je odobrilo Vijeće Agencije, a uz detaljno obrazloženje.*“.

c) Uvođenje količinskih popusta na iznos mjesečne naknade za uslugu potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji

U odnosu na zahtjev Optime za uvođenjem količinskih popusta na iznos mjesečne naknade za uslugu potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji, HAKOM ističe kako je navedeni zahtjev Optima podnijela u postupku Izmjene i dopune Standardne ponude HT-Hrvatskih telekomunikacija d.d. za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji, te je navedeni zahtjev odbijen u tom postupku odlukom od 12. siječnja 2011. (Klasa:UP/I-344-01/09-01/3228,Urbroj:376-04-10-10).

d) Uvođenje popusta na mjesečnu naknadu za uslugu potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji na područjima pokrivenim FttX uslugom u iznosu od 33%

HAKOM smatra da ovaj zahtjev Optime treba odbaciti s obzirom da isti ne može biti riješen u ovom postupku. Naime, i dalje je na snazi zabrana priključivanja HT-ovih korisnika putem svjetlovodne pristupne infrastrukture, budući da je sukladno Analizi tržišta veleprodajnog širokopojasnog pristupa HT obvezan šest mjeseci prije komercijalnog pružanja usluge koje se temelje na FttH rješenju izraditi dodatak Standardnoj ponudi veleprodajnog širokopojasnog pristupa na IP razini na temelju FttH rješenja. Dok se ne utvrde uvjeti pod kojima će HT pružati uslugu na maloprodajnoj i veleprodajnoj razini, kao i sve ostale činjenice vezane uz navedeni postupak, nije moguće razmotriti osnovanost zahtjeva Optime.

e) Primjena maloprodajnih popusta HT-a na mjesečnu naknadu za uslugu potpunog izdvojenog pristupa lokalnoj petlji

U odnosu na zahtjev Optime za primjenom maloprodajnih popusta i promotivnih akcija i na cijenu pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji, te očitovanje HT-a na isto, HAKOM, ne ulazeći u točnost tvrdnje da HT nudi pogodnosti samo na promet, smatra kako ne postoji opravdanost zahtjeva jer se pogodnosti na pristup internetu odnose na dio mreže za koji je u slučaju izdvojenog pristupa lokalnoj petlji odgovoran sam operator korisnik. Nadalje, Optima nije obrazložila na koji bi se način i u kojem iznosu trebale primijeniti pogodnosti s maloprodajne razine na veleprodajnu uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji.

f) Rokovi pružanja pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji

HAKOM smatra kako je potrebno izmijeniti rokove stavljanja na raspolaganje upredene metalne parice, odnosno pružanja pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji na način da se rok za parice koje se koriste (postoji pretplatnički odnos) skрати s 10 radnih dana na 5 radnih dana, a rok za postojeće parice koje se trenutno ne koriste (ne postoji pretplatnički odnos) skрати s 20 radnih dana na 15 radnih dana.

Naime, HAKOM smatra kako HT sve potrebne aktivnosti može obaviti u kraćem roku od onoga koji je bio definiran na početku procesa liberalizacije, pri čemu su u obzir uzete sljedeće činjenice:

- HT na tržištu pruža uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji već dulje vrijeme s rokom koji je bio primjeren za sami početak pružanja navedene usluge kada se radilo o novoj usluzi, te je bila potrebna prilagodba operatora sa značajnom tržišnom snagom;
- postojeći rok nikako više ne može biti primjeren za današnju fazu razvoja usluge izdvojenog pristupa lokalnoj petlji s obzirom na manji broj zahtjeva nego na početku pružanja usluge (zabilježen je pad broja zahtjeva);
- logično je nakon izvjesnog vremena (više od 5 godina) očekivati da HT uskladi rok pružanja pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji s rokom pružanja usluge prijenosa broja (zadnje izmjene EU okvira nalažu zemljama članicama da korisnik mora biti u mogućnosti u roku jednog dana promijeniti operatora) jer bez tog usklađenja krajnji korisnik neće moći koristiti uslugu u mreži drugog operatora dok ne istekne rok pružanja pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji koji sad iznosi 10 radnih dana.

Stoga, HAKOM smatra kako je potrebno uskladiti rokove pružanja veleprodajne usluge prijenosa broja i pružanja pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji, kad su zahtjevi za obje usluge podneseni istovremeno i odnose se na istog korisnika. Naime, sukladno Pravilniku o prenosivosti broja rok za prijenos broja je definiran u roku od 5 radnih dana, dok rok za provjeru tehničke mogućnosti prijenosa broja iznosi 3 radna dana. Također, trenutno rok za pružanje pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji, prespajanje lokalne parice s glavnog razdjelnika na posredni razdjelnik, iznosi 10 radnih dana, a rok za provjeru tehničke mogućnosti realizacije usluge izdvojene lokalne petlje, sukladno članku 6.2. stavak 7. Standardne ponude iznosi 5 radnih dana. Navedenim usklađenjem rokova unaprijedit će se postojeći procesi, što je u interesu svih sudionika na tržištu, a osobito krajnjih korisnika koji će pravovremeno dobivati sve potrebne informacije vezano za njihov zahtjev od strane operatora korisnika te će naknadna komunikacija o mogućnosti realizacije traženih usluga operatora korisnika prema krajnjem korisniku biti svedena na najmanju moguću mjeru.

Slijedom navedenog, HAKOM smatra opravdanim skratiti krajnji rok za pružanje pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji za upredenu metalnu paricu koja se koristi, i to na 5 radnih dana, te rok za provjeru tehničke mogućnosti izdvajanja lokalne petlje na 3 radna dana (usklađivanje procesa prijenosa broja i izdvajanja lokalne petlje) te je u navedenom smislu potrebno izmijeniti i tekst analize mjerodavnog tržišta, kao i navedene izmjene ugraditi u Standardnu ponudu.

Vezano uz rok za pružanje pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji za postojeće upredene metalne parice koje se trenutno ne koriste (nepostojanje pretplatničkog ugovora), HAKOM smatra da je isti opravdano skratiti s 20 radnih dana na 15 radnih dana kako bi se omogućili nediskriminirajući uvjeti na tržištu kao i osiguravanje kvalitetne i brzo dostupne usluge za krajnjeg korisnika u roku u kojem HT omogućuje uslugu svojim krajnjim korisnicima (HT u roku 30 kalendarskih dana pruža uslugu pristupa krajnjim korisnicima). Isto tako, uzevši u obzir činjenicu da HT na tržištu pruža navedenu uslugu već dulje vrijeme s rokom koji je bio primjeren za sami početak pružanja navedene usluge na tržištu, ali koja nikako više ne može biti primjerena za današnju fazu razvoja usluge izdvojenog pristupa lokalnoj petlji, te s obzirom na manji broj zahtjeva nego na početku pružanja usluge, HAKOM smatra da HT navedene aktivnosti može odraditi u kraćem roku od onoga koji je bio na početku procesa liberalizacije. Slijedom navedenog, u tom smislu potrebno je izmijeniti i tekst analize mjerodavnog tržišta, kao i navedene izmjene ugraditi u Standardnu ponudu.

Imajući u vidu sve navedeno, predlaže se odluka kao u izreci. Obzirom da ovaj prijedlog može imati znatniji utjecaj na mjerodavno tržište, HAKOM smatra opravdanim provesti javnu raspravu predviđenu u članku 22. ZEK-a.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Miljenko Krvišek, dipl.ing.